

**2 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле
буларак татар теле” предметыннан уку елыбашында уздырыла торган
тест
материалларының күрсәтмә варианты**

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 2 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 25 минут вакыт бирелә. Тест 9 биремне үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 2 бирем (4 – 5 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 3 бирем (6 – 7 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 8 нчы бирем укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлектәге биремнәр (9.1. – 9.2 нче биремнәр) укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 25 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 9 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 2 задания (задания 4 - 5).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 3 заданий (задания 6-8).

Раздел 4 (задание по письму) состоит из 1-го задания, где нужно написать реплику в соответствии с речевой ситуацией.

Раздел 5 (задания на говорение) предусматривает проверку навыков устной речи.

Желаем успеха!

Раздел 1.
1нче бүлек.

Прослушай текст и выполни задания. Отметь правильный ответ.

Текстны тыңла һәм биремнәрне үтә.

1. Где находятся дети?
Балалар кайда?
А) өйдә
Ә) мәктәптә
Б) ашханәдә
2. Сколько лет Азату?
Азатка ничә яшь?
А) 7
Ә) 9
Б) 8
3. Сколько сегодня уроков у Азата. Напиши одним словом.
Бүген Азатның ничә дәресе бар? Бер сүз белән яз.

Ответ/ Жавап _____

Раздел 2
2нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Ул – Илнур. Ул авылда яши. Илнур велосипедта йөри, дуслары белән футбол уйнарга ярата. Илнур 2 нче сыйныфта укый. Ул – яхшы укучы. Аның дуслары күп.

4. Чем любят заниматься Илнур?
Илнур нәрсә эшләргә ярата?
А) уйнарга
Ә) укырга
Б) йокларга
5. Отметь правильные варианты.
Дөрес вариантларны билгеләгез.
А) Илнур шәһәрдә яши.
Ә) Илнур футбол уйный.
Б) Илнурга 10 яшь.
В) Малайның дуслары бар.

Раздел 3
3нче бүлек.

Найди верный вариант. Отметь правильный ответ.

Дөрес җавапны тап.

6. **Кызлар китап**

А) укыйлар.

Ә) баралар.

Б) уйныйлар.

7. Найди соответствия.

Дөрес җавапларны тап.

1) Әти заводта нишли?	А) ике
2) Малай ничә алма ашый?	Ә) кибеткә
3) Әби кая бара?	Б) эшли

Ответ / Җавап 1) _____ 2) _____ 3) _____

Раздел 4.
4 нче бүлек.

Напиши реплику.

Татарча яз.

8. Как ты здороваешься с учителем.

Ответ/ Җавап _____

Раздел 5.
5 нче бүлек.

9.1. Посмотри и опиши рисунок.

Рәсемне кара һәм сөйлә.

Кого ты видишь? Что они делают? Что имеется в комнате?

Син кемнәрне күрәсең? Алар нишлиләр? Бүлмәдә нәрсәләр бар?

Первый вариант
Беренче вариант

9.2. Раскажи о своих друзьях.
Дусларың турында сөйлә.

- 1) Алар кемнәр?
- 2) Алар кайдан?
- 3) Алар нишләргә яраталар?

1 нче вариант

Тест.

Сәлам, мин – Азат. Миңа 8 яшь. Бу – Камилә. Аңа 9 яшь. Без – дуслар. Бүген өч дәрәс бар. Без хәзер ашханәгә барабыз.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӨЧ
4	А
5	ӘВ
6	А
7	БАӘ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Баяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дәрәс формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дәрәс формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
II	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.

9.1 Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К 1	Коммуникати в бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникати в максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К 2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К 3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зиян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зиян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

9.2 Монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К 1	Коммуникати в бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникати в максатка ирешелгән, 3 сорауга жавап бар. Укучы 5-4 (яки күбрәк) фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга жавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга жавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга жавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да жавап юк, укучы бер жәмлә дә әйтмәгән.
К 2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган .	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К 3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рәхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

1 нче сыйныф.

1 нче вариант.

Тыңлап аңлау тексты.

Ул - зур түгел, кечкенә хайван. Ул урманда яши. Тиен чикләвек ашый. Ул агачтан агачка сикерә. Ул - бик житез хайван.

Дөрөс җаваплар

№ задания	ответы
1	А
2	Ә
3	УРМАНДА
4	Б
5	АБ
6	А
7	ӘБА

8 нче биремне тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, җавабын дөрөс формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрөс формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.

9.1 Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

9.2. Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс оештырылмаган. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер жөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст түзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

1нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы ахырында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 1 класса по завершению учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 25 минут вакыт бирелә. Тест 9 **биремне** үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 2 бирем (4 – 5 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 3 бирем (6 – 7 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 8 нчы бирем укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлектәге биремнәр (9.1 - 9.2 нче биремнәр) укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 25 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 9 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 2 задания (задания 4 - 5).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 3 заданий (задания 6-8).

Раздел 4 (задание по письму) состоит из 1-го задания, где нужно написать реплику в соответствии с речевой ситуацией.

Раздел 5 (задания на говорение) предусматривает проверку навыков устной речи.

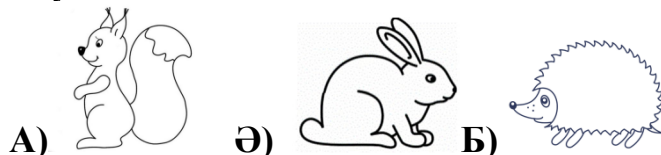
Желаем успеха!

Раздел 1
1нче бүлек

Прослушай текст и выполни задания. Отметь правильный ответ.

1. Про какое животное идёт речь?

Бу кайсы хайван?

2. Что любит это животное?

Бу хайван нәрсә ярата?

А) ипи

Ә) чикләвек

Б) гөмбә

3. Напиши правильный ответ.

Бу хайван кайда яши? Яз.

Ответ/ Жавап _____

Раздел 2
2 нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Сәлам! Минем исемем – Илнур. Мин Казанда яшим. Мин китап укырга, велосипедта йөрергә, футбол уйнарга яратам. Минем дустым бар. Ул – Камил. Ул хоккей уйный. Без бер сыйныфта укыйбыз.

4. Что любят мальчики?

Малайлар нәрсә яраталар?

А) музыка

Ә) шахмат

Б) спорт

5. Отметь правильные ответы.

Дөрес жавапларны билгеләгез.

А) Илнур шәһәрдә яши.

Ә) Илнур хоккей уйный.

Б) Илнур – Камилнең дусты.

В) Камил - яхшы укучы.

Раздел 3
3 нче бүлек.

Первый вариант
Беренче вариант

Найди правильный ответ.

Дөрес жавапны тап.

6. Алсу белән Алия бер сыйныфта

- А) укыйлар.
- Ә) баралар.
- Б) уйныйлар.

7. Найди соответствия и напиши ответ.

Дөрес жавапларны тап һәм күрсәт.

1) Светофорда ничә төс бар?	А) яшел
2) Сатучы кайда эшли?	Ә) өч
3) Алма нинди төстә?	Б) кибетгә

Ответ/ Жавап

1) _____ 2) _____ 3) _____

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

Напиши реплику по заданной речевой ситуации.

Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаны яз.

8. Пожелай маме доброго утра.

Ответ/ Жавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

6

9.1 Рассмотрите рисунок и опишите его.

Рәсемне кара һәм сөйлә.

Что ты видишь? Какого они цвета? Сколько их?

Син нәрсәләр күрәсең.? Алар нинди төстә? Алар ничә?

9.2. Расскажи о своих игрушках.
Уенчыкларың турында сөйлә.

- 1) Нинди уенчыкларың бар?
- 2) Алар нинди төстә?
- 3) Алар кайдан?

Жаваплар
1нче вариант

Текст.

Салих: Бану, син рәсем ясарга яратасыңмы?

Бану: Әйе, яратам, Салих. Кичә конкурска рәсем ясадым. Нигә сорыйсың?

Салих: Мәктәптә рәсем түгәрәгә эшли. Анда 3нче сыйныф укучыларын чакырлар. Барабызмы?

Бану: Кайчан? Бүген мин биюгә барам.

Салих: Бүген түгел, иртәгә. Дәрестән соң.

Бану: Ярый. Хәзер мин әнидән генә сорыйм. Рәхмәт!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӘБ
4	А
5	БАӘ
6	А
7	ӘБ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.
(5нче бүлек биремнәре)

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рәхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
---	--------	--------	--------	--------	--------

	критерийлары				
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Знче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык” для
учащихся 3 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 10 **биремне** үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 2 бирем (4 – 5 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 2 бирем (6 – 7 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 2 бирем (8-9 нчы биремнәр) укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлектәге биремнәр укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 10 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 2 задания (задания 4 - 5).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 2 заданий (задания 6-7).

Раздел 4 состоит из 2-х заданий для выявления навыков по письменной речи.

Раздел 5 (задания на говорение) предусматривает проверку навыков устной речи.

Желаем успеха!

Раздел 1

1нче бүлек

Прослушай текст и выполни задания. Отметь верные варианты.

Текстны тыңла һәм биремнәрне үтә. Дөрөс жавапны тап.

1. Кудә пригласает Салих Бану?
Салих Бануны кая чакыра?
А) кунакка
Ә) түгәрәккә
Б) мәктәпкә
2. Чем любит заниматься Бану?
Бану нишләргә ярата?
А) сорарга
Ә) укырга
Б) рәсем ясарга
3. Найди соответствия с текстом.
Дөрөс жөмлөләрне тап.
А) Салих конкурска бара.
Ә) Салих Бануны чакыра.
Б) Бану бии.
В) Бану рәсем ясамый.

Раздел 2

2нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Текстны укы һәм биремнәрне үтә.

Бу – кибет. Анда ашамлыклар саталар. Монда яшелчәләр дә, жиләк-жимеш тә бар. Әнием кибеттән сөт, каймак, күмәч, ипи алды. Ул миңа печенье, шоколад та алды. Әтием балык ярата. Без аңа кызыл балык алдык.

4. Что продают в этом магазине?
Бу кибеттә нәрсә саталар?
А) ашамлыклар
Ә) киёмнәр
Б) уенчыклр

5. Установи соответствия.

Тәңгәлләкләр тап. Кемгә нәрсә алалар?

1) әтигә	А) сөт
2) әнигә	Ә) шоколад
3) кызга	Б) балык

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____

**Раздел 3
3нче бүлек.**

Найди верный вариант.
Дөрес вариантны тап.

6. **Сабан туге күңелле**

- А) бәйрәм.
- Ә) кунак.
- Б) бүләк.

7. Найди верные ответы на вопрос.

**Сорауга дөрес жавапларны тап.
Мәктәптә сиңа нәрсәләр кирәк?**

- А) уенчык
- Ә) көндәлек
- Б) бетергеч
- В) таган

**Раздел 4.
4нче бүлек.**

8. Напишите по-татарски.

Татарча языгыз.

Будьте внимательны!

Ответ / Жавап _____

9. Напиши реплику с заданной речевой ситуацией.
Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаны яз.

Спросите у друга, куда он пойдет после уроков.

Ответ / Жавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

10. 1 Посмотри и опиши рисунок.
Что ты видишь? Что они делают? Сколько их?
Рәсемне кара һәм тасвирла.
Сез нәрсәләр һәм кемнәрне күрәсез? Алар нишлиләр? Алар ничә?

Первый вариант
Беренче вариант

10 .2 Расскажи о своих интересах.

Син нәрсә белән кызыксынасың. Сөйлә.

- Сиңаэ нәрсэләр ошый?
- Син нишлисең?
- Сине кем өйрәтә?

Жаваплар.
1нче вариант

Текст.

Алмаз: Гөлназ, теге кара чәчле кызның исеме ничек?

Гөлназ: Кара озын чәчле кызмы, Алмаз? Ул – Альбина.

Алмаз: Юк, кара кыска чәчле, яшел күзле кыз турында сорыйм. Ул синең сыйныфта укый.

Гөлназ: Аңладым. Ул – Алия. Бик тырыш һәм акыллы кыз. Ул математика һәм татар телен бик яхшы белә, матур жырлый.

Алмаз: Альбина да жырлаймы? Мин аны концертта күрдем.

Гөлназ: Ул яхшы бии. Конкурсларда катнаша.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	А
3	ӘБА
4	Ә
5	АБӘ
6	ӘБА
7	Ә
8	ӘБ
9	ӘБА

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/ яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар.	0

	Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	
Һәр реплика өчен максималь балл		2

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.

(5нче бүлек биремнәре)

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-3 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
K2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3-4 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

КЗ	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Первый вариант.
Беренче вариант.

4 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 4 класса в начале учебного года**

Первый вариант.
Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 12 биремне үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 3 бирем (7 – 9 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 10-11 нче биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 12 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6). **Раздел 3** (задания по лексике и грамматике) состоит из 3 заданий (задания 7-9).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Первый вариант.
Беренче вариант.

Раздел 1.

1 нче бүлек.

Прослушай текст и выполни задания. Отметь верный вариант.

Текстны тыңла һәм биремнәрне үтә. Дөрес җавапны тап.

1. Алия какая?

Алия нинди?

- А) кара озын чәчле
- Ә) кара кыска чәчле
- Б) аксыл озын чәчле

2. Чем увлекается Алия?

Алия нишли?

- А) матур җырлый
- Ә) яхшы бии
- Б) рәсем ясый

3. Кто что делает? Найди соответствия.

Кем нишли? Дөрес җавапларны тап.

1) Алия	А) сорауларга җавап бирә
2) Альбина	Ә) татар телен яхшы белә
3) Гөлназ	Б) конкурста катнаша

Ответ/ Җавап: 1) _____ 2) ____ 3) _____

Раздел 2.

2нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Укы һәм биремнәрне үтә.

Бүген без дүрт дәрес укыйбыз. Беренче дәрес – математика. Без анда саныбыз, мисаллар чишәбез. Икенче дәрес – рус теле, ә өченче дәрес - татар

Первый вариант.
Беренче вариант.

теле. Без ул дәресләрдә күнегүләр эшлибез, язабыз, сөйлибез. Дүртенче дәрес – рәсем.

4. О чем идет речь?

Сүз нәрсә турында бара ?

- А) мәктәп
- Ә) дәресләр тәртибе
- Б) сыйныфташлар

5. Установи последовательность действий.

Эш тәртибен дәрес күрсәт.

- А) санылар
- Ә) рәсем ясыйлар.
- Б) язалар

Ответ/ Жавап _____

6. Установи соответствия.

Тәңгәлләкләрне тап.

Кайчан нишилләр?

1) Беренче дәрес	А) рәсем ясыйлар
2) Икенче дәрес	Ә) мисал чишәләр
3) Дүртенче дәрес	Б) сөйлиләр

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

Раздел 3. 3 нче бүлек.

Найди верный вариант.

Дәрес вариантны тап.

7. Алсуның башы

- А) сызлый
- Ә) авырта
- Б) авырый

8. Найди верные ответы на вопрос.

Первый вариант.
Беренче вариант.

Сорауга дөрес җавапларны тап.

Дәрестән соң кая барасыз?

- А) түгәрәктән
- Ә) өйгә
- Б) спорт сараена
- В) автобус тукталышыннан

9. Установи соответствия.

Тәңгәлләкләрне тап.

1) Мин	А) җыр өйрәнәләр.
2) Әти	Ә) китап укыйм.
3) Балалар	Б) аш ашый.

Ответ/ Җавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

10. Напиши по-татарски.

Татарча яз.

Приятного аппетита!

Ответ/ Җавап _____

11. Напиши реплики с заданной речевой ситуацией.

Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны яз.

Спроси у друга, где он был вчера и с кем встречался?

Ответ/ Җавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

12.1 Посмотри и опиши рисунок.

13. Что ты видишь? Что они делают? Сколько их?

Рәсемне кара һәм сөйлә. Син нәрсә күрәсең? Алар нишлиләр? Алар ничә?

Первый вариант.
Беренче вариант.

12.2 Расскажи о своих увлечениях.

Мавыгуларың турында сөйлә.

Сиңа нәрсәләр ошый?

Син нәрсә белән шөгылльәнәсең?

Син кайда шөгылльәнәсең?

Жаваплар.
1нче вариант.

Текст.

Нияз: Наилә, син дә китапханәгә килденме?

Наилә: Әйе, Нияз. Миңа Габдулла Тукай шигырьләре кирәк. Ә син нинди китап аласың?

Нияз: Мин космос турында китаплар укырга яратам. Өйдә дә китапларым күп. Яңа журналлар укырга телим.

Наилә: Ә мин шигырь конкурсына барырга телим. Акбай турында шигырь өйрәнәм.

Нияз: Конкурс кайчан була?

Наилә: Конкурс киләсе атнада, мәктәптә була.

Нияз: Уңышлар сиңа, Наилә!

Наилә: Рәхмәт!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӘВ
4	Ә
5	Ә
6	БӘАВ
7	Ә
8	А
9	ӘБ
10	ЙӨГЕРӘЛӘР
11	ӘБА

4нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	

K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 3-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 1-2 фраза әйткән яки бер җөмлә дә әйтмәгән.
K2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 3-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 1-2 фраза әйткән яки бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

КЗ	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Первый вариант.
Беренче бүлек.

5 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 5 класса в начале учебного года**

Первый вариант.
Беренче бүлек.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 14 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (7 – 11 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 12-13 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биремнәре укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 14 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 7-11).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Первый вариант.
Беренче бүлек.

Раздел 1. 1нче бүлек.

Прослушайте текст и выполните задания.

Текстны тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. Где находятся ребята?

Балалар кайда?

- А) кибеткә
- Ә) китапханәдә
- Б) өйдә

2. Что берет Нияз?

Нияз нәрсә ала?

- А) шигырьләр китабы
- Ә) космос турында китап
- Б) журналлар

3. Найдите верные ответы на вопрос.

Сорауга дөрөс җавапларны табыгыз.

Наиләгә нәрсә кирәк?

- А) космос турында китап
- Ә) Г.Тукай китабы
- Б) журналлар
- В) шигырьләр китабы
- Г) открытка

Раздел 2 2нче бүлек.

Прочитайте текст и выполните задания.

Текстны укыгыз һәм биремнәрне үтәгез.

Кичә Алмаз белән Әлфиягә әтиләре билетлар бирде. Алар кинога бардылар. Фильм балаларга бик ошады. Ул дуслык һәм ярдәм турында иде. Фильмда балалар өлкәннәргә ярдәм итәләр, сыйныфташлары белән төрле чаралар үткәрәләр. Алмазга аеруча төп герой ошады. Кайткач, балалар әтиләренә рәхмәт әйттеләр.

4. Куда идут дети?

Балалар кая баралар?

- А) китапханәгә
- Ә) кинога
- Б) театрга

5. Найдите пропущенное слово.

Төшөп калган сүзне табыгыз.

Первый вариант.
Беренче бүлек.

Фильм балалар ярдәме _____ була.

- А) өчен
- Ә) турында
- Б) кебек

6. Установите последовательность действий.

Вакийгалар тәртибен билгеләгез.

- А) Төп герой аеруча ошый.
- Ә) Балалар кинога баралар.
- Б) Әти билетлар бирә.
- В) Билет өчен рәхмәт әйттеләр.

Ответ/ Жавап _____

Раздел 3. 3 нче бүлек.

Найдите верный вариант.
Дөрес жавапны табыгыз.

7. Мин ... ашханәдә ашыйм.

- А) кичә
- Ә) бүген
- Б) үткән атнада

8. Найдите продолжение предложения.

Жөмләнең дәвамын табыгыз.

Кышын кар күп яуды, ...

- А) зур кар көртләре булды.
- Ә) болытлы көн булачак.
- Б) салкын жил исмәгән.

9. Найдите верные ответы на вопрос.

Сорауга дөрес жавапларны табыгыз.

Сиңа мәктәптә нәрсәләр кирәк була?

- А) тәлинкә
- Ә) икенче аяк киеме
- Б) көндәлек
- В) мендәр

10. Напишите пропущенное слово в нужной форме.

Төшөп калган сүзне кирәкле формада языгыз.

Балалар физкультура дәрәсендә сикерәләр, (ЙӨГЕР) _____, уйныйлар.

Ответ/ Жавап _____

Первый вариант.
Беренче бүлек.

**11. Установите соответствия.
Тәңгәлләкләрне табыгыз.**

1) Энем икенче	А) йортта яши.
2) Әнием табибә	Ә) сыйныфта укый.
3) Әбием икенче	Б) булып эшли.

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

**12. Напиши по-татарски.
Татарча яз.**

Добро пожаловать!

Ответ/ Жавап _____

13. Напишите реплики с заданной речевой ситуацией.

Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Пригласите дядю на футбол, который будет в эту пятницу.

Ответ/ Жавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

14. 1.Посмотрите и опишите рисунок.

Что Вы видите? Что они делают? Какая погода?

Рәсемне карагыз һәм сөйләгез.

Сез нәрсәләр һәм кемнәрне күрәсез? Алар нишлиләр? Һава торышы нинди?

Первый вариант.
Беренче бүлек.

14.2 Расскажите о зимнем отдыхе.

Кышкы ял турында сөйләгез.

Сез кайда ял итәсез?

Сез нишлисез?

Сез кемнәр белән ял итәсез?

Жаваптар.
1нче вариант.

Текст.

Айрат: Камилә, син иртөгә Алмазларга кунакка барасыңмы?

Камилә: Белмим әле, Айрат. Алмаз мине чакырды, ләкин иртөгә концерт була. Мин анда биим.

Айрат: Син мәктәптөгә концертта катнашасыңмы?

Камилә: Әйе. Бию төркеме белән катнашабыз.

Айрат: Мин дә анда булам. Мин баянда уйныйм.

Камилә: Син дә кунакка бара алмыйсыңмы?

Айрат: Минем барасым килә. Алмаз – минем якин дустым. Әйдә, концерттан соң бергә барабыз.

Камилә: Яхшы. Барырбыз.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӘВ
4	Ә
5	Ә
6	ӘАБВ
7	Ә
8	Б
9	ХАТАЛАРНЫ
10	ӘБ
11	БАӘ

8	А
9	ШУАРГА
10	АБ
11	ӘБА

4нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	<i>Язылган текстның эчтәлеге</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки	0

	башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
II	Грамоталылык	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-3 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
K2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Билгеле бер темага монолог сөйләү.

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

КЗ	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Беренче вариант.

6 нчы сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 6 класса в начале учебного года**

Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 14 биремне үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (7 – 11 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 12-13 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 14 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 7-11).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Беренче вариант.

1нче бүлек.

Текстны тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез. Дөрөс җавапны билгеләгез.

1. Балалар нәрсә турында сөйләшәләр?

- А) мәктәпкә бару
- Ә) кунакка бару
- Б) ял итү

2. Айрат кая барырга тели?

- А) концертка
- Ә) мәктәпкә
- Б) Алмазларга

3. Сорауга дөрөс җавапларны табыгыз.

Камилә нишли?

- А) концертта җырлый
- Ә) нишләргә белми
- Б) Айратны көтә
- В) концертта бии
- Г) баянда уйный

2нче бүлек.

Текстны укыгыз һәм биремнәрне үтәгез.

Камил белән Шамил табигатьтә ял итәргә яраталар. Алар эти-эниләре белән походка еш йөреләр. Үзләренең уңайлы палаткалары, рюкзаклары да бар. Камилне этисе учак ягарга өйрәтте. Ул палатка да кора белә. Шамилгә саф һавада балык тоту, аннары уха пешерү бик ошый. Быел алар өч тапкыр походта булдылар инде.

4. Балалар нишләргә яраталар ?

- А) эти-эниләре белән йөрергә
- Ә) табигатьтә булырга
- Б) палатка корырга

5. Төшөп калган сүзне табыгыз.

Малайлар табигатьтә _____ ял итәләр.

- А) сирәк
- Ә) еш
- Б) кайвакыт

Беренче вариант.

6. Вакыйгалар тәртибен билгеләгез.

- А) Малай походка бара.
- Ә) Шамил рюкзак ала.
- Б) Шамил балык тота.
- В) Шамил балык ашы ашый.

Жавап _____

3нче бүлек.

Дөрес жавапны табыгыз.

Тормышта төрле (7) ... була. Шатлыклар (8) ... , югалтулар да , ялгышлар да булырга мөмкин. Ләкин (9) төзәтә белергә кирәк. Шулай булмаса, бу (10) , башкаларга да зыян китерергә мөмкин.

- 7. А) юллар Ә) хәлләр Б) көннәр
- 8. А) дә Ә) та Б) да

9. Сүзне кирәкле формада языгыз: ХАТАЛАР

Жавап _____

10. Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

- А) үзең дә
- Ә) сиңа да
- Б) үзеңә дә
- В) алар да

11. Тәңгәлләкләрне табыгыз.

1) Шатлыкта	А) үзеңне начар хис итәсең.
2) Кайгыда	Ә) төзәтергә кирәк.
3) Ялгышны	Б) хәл яхшы була

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

4 нче бүлек.

12. Татарча языгыз.

Приходите ещё!

Жавап _____

Беренче вариант.

13. Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Сообщите учителю, что вам нужно позвонить родителям.

Жавап _____

5 нче бүлек.

14. 1. Рәсемне карагыз һәм тасвирлагыз. Сез нәрсә күрәсез? Алар нишлиләр? Алар нинди?

14.2 Россиянең зур шәһәрләре турында сөйләгез.

Сез кайсы шәһәрләргә беләсез?

Беренче вариант.

Кайсы шәһәрдә булганыгыз бар?

Россиядә нинди истәлекле урыннар бар?

Жаваплар.

1нче вариант.

Текст.

Сара: Мансур, син иртэн сэгать ничэдә торасың?

Мансур: Сэгать алтыда, Сара! Э син?

Сара: Мин алтыда уянам, ләкин жиденче яртыда гына торам.

Мансур: Син дәреслэргә соңга калмыйсыңмы? Торгач, юынырга, күнегүләр ясарга, киенергә, ашарга да кирәк бит.

Сара: Юк, соңга калмыйм. Без мәктәпкә якын яшибез. Мин өйдән мәктәпкә кадәр 5 минутта барып житәм.

Мансур: Бу бик эйбэт, Сара. Кызганычка каршы, миңа мәктәпкә автобуста ярты сэгать барырга кирәк. Шуна күрә мин жиде сэгать ун минутта өйдән чыгам. Э син, Сара, мәктәпкә жәяү барасыңмы?

Сара: Әйе, элбэттә. Масур, э син мәктәпкә ничәнче автобуста киләсең?

Мансур: Утызынчы яки утыз беренче автобусларда.

Сара: Минем әнием дә утызынчы автобуста эшенә бара.

Мансур: Шулаймыни? Ул кайда эшли?

Сара: Банкта. Габдулла Тукай урамында.

Мансур: Мин ул банкны беләм. Ул безнең өй янында урнашкан.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	АБГ
4	А
5	Ә
6	ВӘАБ
7	Б
8	А
9	МИҢА
10	АБ
11	АБ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес	0

	формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтэлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтэлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтэлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9-8 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер җөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер җөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

7 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 7 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 14 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (7 – 11 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 12-13 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлек биремнәре укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 14 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 7-11).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

1 нче бүлек.

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. **Дөрес җавапны табыгыз.**

Сара сәгать ничәдә йокыдан тора?

- А) алтыда
- Ә) җиденче яртыда
- Б) җидедә

2. **Дөрес җавапны табыгыз.**

Мансур кайда яши?

- А) мәктәп янында
- Ә) тукталыш янында
- Б) банк янында

3. **Текстка туры килгән җавапларны табыгыз.**

- А) Сара мәктәпкә җәяү бара.
- Ә) Сараның әнисе мәктәптә эшли.
- Б) Мансур мәктәпкә автобуста йөри.
- В) Мансурның әнисе банкта эшли.
- Г) Мансурга утызынчы автобус кирәк.

2нче бүлек.

Текстны укыгыз һәм биремнәрне үтәгез.

Яз җитте. Һавалар җылынды. Кар һәм яңгыр сулары җирне дымга туендырды. Язгы табигать күңелле һәм матур төскә керде. Яз инде биредә. Сабан тургайлары да, сыерчыклар да туган якларына кайтты. Лаләләр, аксыл-зәңгәр миләүшәләр чәчәк ата башлады.

Зәңгәр күктә аксыл болытлар йөзде. Болында сабан тургае сайрады. Елга, күлләрдә көнозын каз, үрдәкләр йөзде.

Туган ил табигате яшәрде.

4. Текст нәрсә турында?

- А) яз
- Ә) көз
- Б) жәй

5. Төшөп калган берәмлекне табыгыз.

Туган якка _____ кайттылар.

- А) чәчәкләр
- Ә) кошлар
- Б) болытлар

6. Вакыйгалар тәртибен билгеләгез.

- А) Чәчәкләр атты.
- Ә) Яңгырлар яуды.
- Б) Сабан тургае тавышы ишетелде.
- В) Яз жигте.

Жавап _____

Знче бүлек.

Дөрес жавапны табыгыз.

Минем Йолдыз исемле песием (7) ... иде. Урамга уйнарга чыккач,(8) ... югалды. Шуннан бирле мин песиемне эзим. Йолдызымнан башка (9) ... бик күңелсез. (10) Кечкенә дустым үзе дә мине юксынадыр Миңа, зинһар,(11) ...!

7. А) юк Ә) әле Б) бар

8. А) ул Ә) мин Б) без

9 . Кирәкле сүзне языгыз.

Жавап _____

10. Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

Беренче вариант

- А) кебек
- Ә) уйлый
- Б) шикелле
- В) торгандыр

11. Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

- А) ярдәм итегез
- Ә) кушылыгыз
- Б) булышыгыз
- В) әйтегез

4 нче бүлек.

12. Татарча языгыз.

Приходите позже.

Жавап _____

13. Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Поздравьте подругу с Новым годом и пожелайте ей больших успехов.

Жавап _____

5 нче бүлек.

14.1 Рәсемне карагыз һәм тасвирлагыз. Сөз кемнәрне күрәсез? Алар нишлиләр? Алар нинди?

14.2 Татарстанның истәлекле урыннары турында сөйләгез.

Сез кайсы урыннарны беләсез?

Кайсы шәһәрдә булганыгыз бар?

Тагын нинди истәлекле урыннар бар?

Жаваптар.
1 нче вариант.

Текст.

Айдар: Хәлләр ничек, Лилия?

Лилия: Яхшы, рәхмәт, Айдар!

Айдар: Сорау бирсәм ярыймы? Синең йорт хайваннарың бармы?

Лилия: Әйе, минем песиём һәм попугаем бар.

Айдар: Синең песиенә ничә яшь?

Лилия: Мыраужан карт инде, аңа 11 яшь. Аның колаклары кечкенә, күзләре яшел, койрыгы озын һәм йомшак. Ул бик ягымлы. Песиём кечкенә туплар, уенчыклар белән уйнарга ярата.

Айдар: Лилия, песиен нәрсә ашарга ярата?

Лилия: Песиём йокыдан торгач, балык, сөт һәм ит ашый.

Айдар: Ә попугай нишләргә ярата?

Лилия: Попугай сөйләшеп утыра, өйдә очып йөри, сикерә-сикерә уйный. Ул алма, кишер һәм ярма ашый.

Айдар: Чыннан да шулаймы? Кызык...

Лилия: Ә син хайваннарны яратасыңмы?

Айдар: Әйе, мин барлык хайваннарны яратам, ләкин минем этем дә, песиём дә юк, шуңа күрә зоопаркка еш йөрәм...

Лилия: Сиңа анда ошадымы, Айдар? Нинди хайваннарны күрдең?

Айдар: Әйе, минемчә, Казан зоопаркы - иң яхшы зоопаркларның берсе. Мин маймыллар, ак аюлар, хәйләкәр төлкеләр, фил, жираф күрдем.

Бирем	Жавап
1	А
2	А Г
3	БАВӘ
4	Б
5	Ә
6	ЯҢГЫР/ ЯҢГЫРЛАР
7	АВ
8	Ә
9	А
10	ЧЫГАРГА
11	АВ
12	АВ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дәрәс	1

	формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгэл үтэлгән. Фактик хаталар юк.	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлөшчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтөлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтөлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтөлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлөшчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яисә бер җөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яисә бер жөмлө дө әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

8 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 8 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 16 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 4 бирем (4 – 7 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (8 – 12 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 13-15 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биремнәре укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 16 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 4 задания (задания 4 - 7).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 8-12).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 3-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

1нче бүлек

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез. Дөрес җавапны билгеләгез.

1. Дөрес җавапны табыгыз.

Попугай нишли?

- А) өйдә сөйләшеп утыра
- Ә) балык ашый
- Б) зоопаркта очып йөри

2. Текстка туры килгән җавапларны табыгыз.

- А) Айдар хайваннарны ярата.
- Ә) Казан зоопаркы Айдарга ошамаган.
- Б) Айдарның песие бар.
- В) Лилия уенчыклар белән уйный.
- Г) Мыраужан – ягымлы песи.

3. Тәңгәлләкләр урнаштырыгыз.

1) Казан зоопаркында	А) ит ашый.
2) Песи йокыдан торгач,	Ә) озын һәм йомшак.
3) Лилиянең песиенә	Б) маймыллар бар.
4) Мыраужанның койрыгы	В) 11 яшь.

Җавап: 1) _____ 2) _____ 3) _____ 4) _____

2нче бүлек.

Менә кыш та үтеп китте. Салкын көннәр, ачы бураннар күптән бетте инде. Кояш ешрак карый. Көннәр жылыта. Яңгырлар ява башлады. Күмәк хужалык эшчәннәре язгы эшләрне башлап җибәрделәр. Алар мул уңыш алу өчен көрәшә.

Ә мәктәп укучылары тырышып укыйлар. Дәресләр беткәч тә, тырышып эшли алар: йорт тирэләрен җыештыралар, сыерчык оялары ясыйлар, яңа җырлар өйрәнәләр.

4. Текст нәрсә турында?

Беренче вариант

- А) мәктәп
- Ә) укытучылар
- Б) яз житү

5. Яз житкәч, табигать ничек үзгәрә?

- А) бураннар котыра
- Ә) кояш катырак жылыта
- Б) яңгырлар яумый

6. Яз көне _____ ява. Төшөп калган сүзне языгыз.

Жавап: _____

7. Дөрөс жавапларны табыгыз.

Язгы кыр эшләре.....

- А) башланган.
- Ә) тәмамланды.
- Б) башланыр.
- В) башланды.

Знче бүлек.

Дөрөс вариантны табыгыз.

Жәяүлеләр бары тик тротуардан (8) йөрергә тиешләр. Куркыныч юклығына ышангач кына, юл (9) чык. Бары тик светофорның яшел уты янганда гына автомобиль юлы аша (10) ярый . Юл аша чыкканда (11) Транспортка кергәндә ашыкма һәм этешмә. Чыгарга алдан эзерлән. Беркайчан да тротуарда һәм автомобиль юллары янында (12) !

8. А) соң Ә) гына Б) белән

9. А) аша Ә) дә Б) кирәк

10.Кирәкле сүзне языгыз.

Жавап _____

11.Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

- А) сөйләшмә
- Ә) жырла

Беренче вариант

Б) кит

В) телефонга карама

12. Туры килгән сүзләрне сайлагыз

А) озак торма

Ә) жырла

Б) сөен

В) уйга батма

4 нче бүлек.

13. Татарча языгыз.

Спокойной ночи!

Жавап _____

14. Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Поинтересуйтесь у сестры, что она будет готовить на ужин.

Жавап _____

15. Как скажете о том, что Ваш младший брат поёт в хоре.

Жавап _____

5 нче бүлек.

16.1 Рәсемне карагыз һәм тасвирлагыз. Сөз нәрсә күрәсез? Алар нишлиләр?

Алар нинди?

16.2 Табибка баруыгыз турында сөйлөгөз.

Сезнең кайсы жирегез авыртты?

Сез кайчан табибка бардыгыз?

Сезгә нинди дэва бирделэр?

Беренче вариант.

9 нчы сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 9 класса в начале учебного года**

Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 16 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 4 бирем (4 – 7 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (8 – 12 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 3 бирем укучыларның сөйләм ситуацияләренә караган репликалар язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 16 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 4 задания (задания 4 - 7).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 8-12).

Раздел 4 (задания по письму) состоит из 3-х заданий, где нужно написать реплики в соответствии с речевыми ситуациями.

Раздел 5 ((задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Беренче вариант.

1 нче бүлек.

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. **Дөрес җавапны табыгыз.**

Илнур нәрсә турында сөйли?

А) мәктәптә уку

Ә) экскурсиягә бару

Б) шәһәр белән таныштыру

2. **Текстка туры килгән жөмләне табыгыз.**

А) Илнур мәктәпкә иртә килгән.

Ә) Гөлназ яңа мәктәптә укый.

Б) Укучылар шәһәр үзәгенә баралар.

3. **Сорауга җавапны бер сүз белән языгыз.**

Танылган шәхесләр турында кем сөйләячәк?

Җавап: _____

2 нче бүлек.

Текстны укыгыз. Текстка туры килә яки туры килми торган жөмлэләрне билгеләгез.

Быел безнең сыйныфка яңа укучы килде. Аның исеме – Роза. Ул гаиләсе белән шәһәрбезгә җәен генә күчеп килгән. Розаның әтисе хәрби кеше икән, шуңа күрә алар күп шәһәрләрдә яшәгәннәр. Роза Түбән Новгородта туган. Аннары гаиләсе белән Мәскәүдә, Уфада, Самарада яшәгән. Роза шәһәрне белми әле. Без сыйныфташлар белән аңа шәһәрне, аның истәлекле урыннарын күрсәтергә телибез.

4. **Тугызынчы сыйныфта яңа укучы бар.**

А) Текстка туры килә

Ә) Текстка туры килми

5. **Кызың гаиләсе зур.**

Беренче вариант.

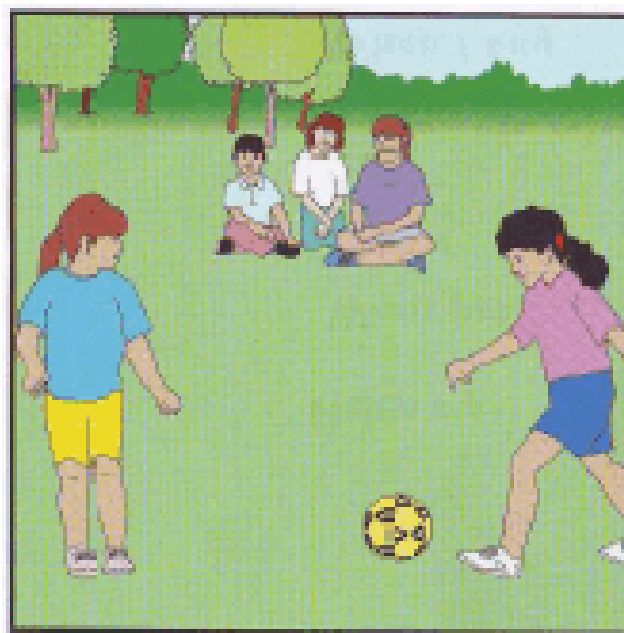
15. Спросите у у старшего брата, который час.

Жавап: _____

5 нче бүлек.

16.1 Рәсемне карагыз һәм аны тасвирлагыз:

- анда кемнәр һәм нәрсәләр сурәтлэнгән?
- алар нишлиләр?
- алар нинди?

16.2 Дәүләт символлары турында сөйләгез.

Сез нинди символларны беләсез?

Алар нинди?

Аларны кайда күрәп була?

Жаваплар.
1нче вариант.

Текст.

Илнур: Хәерле иртә, Гөлназ!

Гөлназ: Хәерле иртә, Илнур! Сез сыныфыгыз белән кая барасыз? Ни өчен бүген мәктәпкә формадан килмәдең?

Илнур: Без бүген экскурсиягә барабыз. Казанның истәлекле урыннарын күрәчәкбез.

Гөлназ: Шулаймыни? Кая барасыз?

Илнур: Башта шәһәр үзәге белән танышабыз. Анда Кремльдә йөрербез, Сөембикә манарасын, Муса Жәлил һәйкәлен карарбыз. Бауман урамында йөргә, Кабан күлен күргә дә телибез.

Гөлназ: Сез музейларга да керәчәксезме?

Илнур: Юк, без истәлекле урыннарда гына булачакбыз. Укытучыбыз безгә танылган кешеләр турында үзе сөйләчәк.

Гөлназ: Илнур, сез экскурсиягә жәяү барасызмы?

Илнур: Шәһәр үзәгенә кадәр автобуста барабыз, аннары жәяү йөрербез.

Гөлназ: Бүген көн бик матур. Экскурсиягез күңелле үтсен!

Илнур: Рәхмәт, Гөлназ!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	УКЫТУЧЫ
4	А
5	Ә
6	А
7	Ә
8	Б
9	А
10	Ә
11	КАДӘР/ХӘТЛЕ
12	МОҢА

4нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган.	0

	Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтөлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтөлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтөлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-10 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер жөмлө дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-10 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер жөмлө дө әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Беренче вариант.

10-11нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 10-11 классов в начале учебного года**

Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 17 **биремне** үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 4 бирем (4 – 8 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (9 – 13 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 3 бирем укучыларның сөйләм ситуацияләренә караган репликалар язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 17 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 4 задания (задания 4 - 8).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 9-13).

Раздел 4 (задания по письму) состоит из 3-х заданий, где нужно написать реплики в соответствии с речевыми ситуациями.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

1 нче бүлек

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. **Дөрес җавапны табыгыз.**

Гөлшат ни өчен кәефсез?

- А) Илшатны озак көткән
- Ә) ноутбугы начар эшли
- Б) өстәмә дәресләре бар

2. **Текстка туры килгән жөмлэләрне табыгыз.**

- А) Илшат мәктәпкә соң килгән.
- Ә) Гөлшат яңа компьютер алган.
- Б) Гөлшат белән Айдар проект ясаганнар.
- В) Илшат конкурста катнаша.

3. **Сорауга җавапны бер сүз белән языгыз.**

Бүген кемнең өстәмә дәресләре бар?

Җавап: _____

2 нче бүлек.

Текстны укыгыз. Биремнәрне үтәгез.

Хөрмәтле укучылар! Февраль аенда мәктәптә күренекле татар шагыйре Муса Җәлилнең туган көненә багышланган фәнни-гамәли конференция үткәрелә. Сезне анда катнашырга һәм чыгыш ясарга чакырабыз. Конференциядә катнашу өчен, шагыйрьнең тормышы, ижаты һәм әсәрләре турында тезислар язарга кирәк. Аларны 20 нче гыйнварга кадәр оештыру комитетына җибәрүгезне сорыйбыз. Үткөрү көне һәм вакыты турында өстәмә хәбәр булчак. Көтеп калабыз.

Текстка туры килә яки туры килми торган жөмлэләрне билгеләгез.

4. **Мәктәптә фәнни-гамәли чара үткәрәләр.**

- А) Текстка туры килә
- Ә) Текстка туры килми

5. **Конференциягә шигырь язучылар чакырыла**

Беренче вариант.

А) Текстка туры килә

Ә) Текстка туры килми

6. **Конференция өчен материалларны оештыру комитеты жыя.**

А) Текстка туры килә

Ә) Текстка туры килми

7. **Сорауга дөрес җавапларны билгеләгез.**

Конференция турында кайсы мәгълүматлар билгеле?

А) үткәрү вакыты

Ә) катнашучылар исемлеге

Б) оештыручылар

В) темасы

8. **Сорауга дөрес җавапларны билгеләгез.**

Конференциядә кемнәр катнаша ала?

А) тезис җибәрүчеләр

Ә) һәркем

Б) барлык укучылар

В) 20нә кадәр теләк белдерүчеләр

3 нче бүлек.

Текстны укыгыз, дөрес җавапны табыгыз.

Татарстанның бай (9) музейларда саклана. Республикабызның иң (10) ... музейе – Татарстанның Милли музейе. Ул башкалабызның (11) ... Кремль урамында урнашкан. Музей 1895 нчы елда (12) Андагы (13) ... күпчелеген танылган археолог А.Ф.Лихачёвның шәхси коллекциясе тәшкил итә.

9. А) тарих Ә) тарихы Б) тарихын

10. А) зур Ә) борынгы Б) яңа

11. А) үзәк Ә) үзәгенә Б) үзәгендә

12. **Кирәкле сүзне языгыз.**

Җавап: _____

13. **Экспонат сүзен кирәкле формада языгыз.**

Җавап : _____

Беренче вариант.

4 нче бүлек.

Татарча языгыз.

14. Благодарю Вас!

Жавап: _____

Сөйләм ситуациясенә туры килгән сорауларны языгыз.

15. Спросите у друга (подруги), когда он(она) ходил(а) на концерт.

Жавап: _____

16. Спросите у старшего брата, когда начнется футбольный матч.

Жавап: _____

5 нче бүлек.

17.1 Рәсемнәрне карагыз һәм чагыштырып тасвирлагыз:

- анда кемнәр һәм нәрсәләр сурәтләнгән?
- алар нишлиләр?
- алар нинди?

Беренче вариант.

17.2 Үз мөмкинлекләрегез һәм теләкләрегез турында сөйләгез.

Сез ниләр телисез?

Сезнеңчә, аларны тормышка ашыру өчен, нинди мөмкинлекләр кирәк?

Сез теләкләрегезне ничек тормышка ашырырга уйлайсыз?

Жаваплар 1нче вариант

Текст.

Илшат: Сәлам, Гөлшат! Хәлләр ничек? Ни өчен кәефең юк?

Гөлшат: Исәнме, Илшат! Хәлләр ярыйсы. Илшат мин сине көтә идем. Ноутбугым начар эшли, миңа ярдәм итә аласыңмы?

Илшат: Мөмкин булса, ярдәм итәрмен, әлбәттә. Ноутбукка нәрсә булды соң, Гөлшат?

Гөлшат: Белмим. Бәлки вирус кәргәндер. Ул кайбер документларны ачмый, кайвакыт документларны сакламый.

Илшат: Син аны ремонтка алып бармадыңмы? Башка белгечләр карамадыңмы?

Гөлшат: Юк. Кичә без Айдар белән проект эше эшләдек. Шул вакытта ноутбук сүнде. Сәбәбен белмәдек. Аннары кабынды, ләкин документ сакланмаган иде. Айдар сиңа мөрәжәгать итәргә кушты.

Илшат: Аңладым. Ярый, мин карармын. Ноутбугың үзең беләнме, Гөлшат?

Гөлшат: Юк шул, Илшат. Мәктәпкә алып килмәдем. Ә син кичен безгә килә алмасыңмы?

Илшат: Бүген информатикадан конкурска барам. Кичен сәгать биштән соң гына килә алам. Син өйдә буласыңмы?

Гөлшат: Бик әйбәт! Әйе, өйдә буламын. Минем өстәмә дәресләр сәгать дүрттә бетә.

Илшат: Ярый, кичкә кадәр, Гөлшат!

Гөлшат: Очрашканга кадәр!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	БВ
3	ГӨЛШАТНЫҢ
4	А
5	Ә
6	А
7	БВ
8	АВ
9	Ә
10	А
11	Б
12	АЧЫЛГАН
13	ЭКСПОНАТЛАРНЫҢ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, җавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес	0

	формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтэлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтэлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтэлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 11-12 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 9-10 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 6 жөмлэдән кимрәк әйткән яки бер жөмлө дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 11-12 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 9-10 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 6 жөмләдән кимрәк әйткән яки бер жөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

**2 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле
буларак татар теле” предметыннан уку елыбашында уздырыла торган
тест
материалларының күрсәтмә варианты**

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 2 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 25 минут вакыт бирелә. Тест 9 биремне үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 2 бирем (4 – 5 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 3 бирем (6 – 7 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 8 нчы бирем укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлектәге биремнәр (9.1. – 9.2 нче биремнәр) укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 25 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 9 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 2 задания (задания 4 - 5).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 3 заданий (задания 6-8).

Раздел 4 (задание по письму) состоит из 1-го задания, где нужно написать реплику в соответствии с речевой ситуацией.

Раздел 5 (задания на говорение) предусматривает проверку навыков устной речи.

Желаем успеха!

Раздел 1.
1нче бүлек.

Прослушай текст и выполни задания. Отметь правильный ответ.

Текстны тыңла һәм биремнәрне үтә.

1. Где находятся дети?
Балалар кайда?
А) өйдә
Ә) мәктәптә
Б) ашханәдә
2. Сколько лет Азату?
Азатка ничә яшь?
А) 7
Ә) 9
Б) 8
3. Сколько сегодня уроков у Азата. Напиши одним словом.
Бүген Азатның ничә дәресе бар? Бер сүз белән яз.

Ответ/ Жавап _____

Раздел 2
2нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Ул – Илнур. Ул авылда яши. Илнур велосипедта йөри, дуслары белән футбол уйнарга ярата. Илнур 2 нче сыйныфта укый. Ул – яхшы укучы. Аның дуслары күп.

4. Чем любят заниматься Илнур?
Илнур нәрсә эшләргә ярата?
А) уйнарга
Ә) укырга
Б) йокларга
5. Отметь правильные варианты.
Дөрес вариантларны билгеләгез.
А) Илнур шәһәрдә яши.
Ә) Илнур футбол уйный.
Б) Илнурга 10 яшь.
В) Малайның дуслары бар.

Раздел 3
3нче бүлек.

Найди верный вариант. Отметь правильный ответ.

Дөрес җавапны тап.

6. **Кызлар китап**

А) укыйлар.

Ә) баралар.

Б) уйныйлар.

7. Найди соответствия.

Дөрес җавапларны тап.

1) Әти заводта нишли?	А) ике
2) Малай ничә алма ашый?	Ә) кибеткә
3) Әби кая бара?	Б) эшли

Ответ / Җавап 1) _____ 2) _____ 3) _____

Раздел 4.
4 нче бүлек.

Напиши реплику.

Татарча яз.

8. Как ты здороваешься с учителем.

Ответ/ Җавап _____

Раздел 5.
5 нче бүлек.

9.1. Посмотри и опиши рисунок.

Рәсемне кара һәм сөйлә.

Кого ты видишь? Что они делают? Что имеется в комнате?

Син кемнәрне күрәсең? Алар нишлиләр? Бүлмәдә нәрсәләр бар?

Первый вариант
Беренче вариант

9.2. Раскажи о своих друзьях.
Дусларың турында сөйлә.

- 1) Алар кемнәр?
- 2) Алар кайдан?
- 3) Алар нишлэргэ яраталар?

1 нче вариант

Тест.

Сәлам, мин – Азат. Миңа 8 яшь. Бу – Камилә. Аңа 9 яшь. Без – дуслар. Бүген өч дәрәс бар. Без хәзер ашханәгә барабыз.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӨЧ
4	А
5	ӘВ
6	А
7	БАӘ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Баяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дәрәс формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дәрәс формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
II	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.

9.1 Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К 1	Коммуникати в бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникати в максатка ирешелгән, 3 сорауга жавап бар. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга жавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга жавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга жавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да жавап юк, укучы бер жәмлә дә әйтмәгән.
К 2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган .	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К 3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

9.2 Монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К 1	Коммуникати в бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникати в максатка ирешелгән, 3 сорауга жавап бар. Укучы 5-4 (яки күбрәк) фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга жавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга жавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга жавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да жавап юк, укучы бер жәмлә дә әйтмәгән.
К 2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган .	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К 3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рәхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

1 нче сыйныф.

1 нче вариант.

Тыңлап аңлау тексты.

Ул - зур түгел, кечкенә хайван. Ул урманда яши. Тиен чикләвек ашый. Ул агачтан агачка сикерә. Ул - бик житез хайван.

Дөрес җаваплар

№ задания	ответы
1	А
2	Ә
3	УРМАНДА
4	Б
5	АБ
6	А
7	ӘБА

8 нче биремне тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, җавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.

9.1 Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

9.2. Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс оештырылмаган. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер жөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст түзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

1нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы ахырында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 1 класса по завершению учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 25 минут вакыт бирелә. Тест 9 **биремне** үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 2 бирем (4 – 5 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 3 бирем (6 – 7 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 8 нчы бирем укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлектәге биремнәр (9.1 - 9.2 нче биремнәр) укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 25 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 9 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 2 задания (задания 4 - 5).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 3 заданий (задания 6-8).

Раздел 4 (задание по письму) состоит из 1-го задания, где нужно написать реплику в соответствии с речевой ситуацией.

Раздел 5 (задания на говорение) предусматривает проверку навыков устной речи.

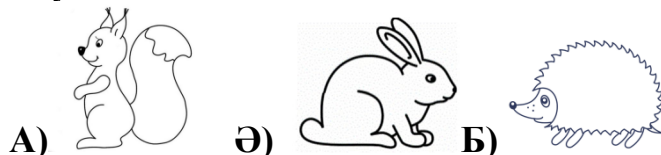
Желаем успеха!

Раздел 1
1нче бүлек

Прослушай текст и выполни задания. Отметь правильный ответ.

1. Про какое животное идёт речь?

Бу кайсы хайван?

2. Что любит это животное?

Бу хайван нәрсә ярата?

- А) ипи
Ә) чикләвек
Б) гәмбә

3. Напиши правильный ответ.

Бу хайван кайда яши? Яз.

Ответ/ Жавап _____

Раздел 2
2 нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Сәлам! Минем исемем – Илнур. Мин Казанда яшим. Мин китап укырга, велосипедта йөрергә, футбол уйнарга яратам. Минем дуслым бар. Ул – Камил. Ул хоккей уйный. Без бер сыйныфта укыйбыз.

4. Что любят мальчики?

Малайлар нәрсә яраталар?

- А) музыка
Ә) шахмат
Б) спорт

5. Отметь правильные ответы.

Дөрес жавапларны билгеләгез.

- А) Илнур шәһәрдә яши.
Ә) Илнур хоккей уйный.
Б) Илнур – Камилнең дуслы.
В) Камил - яхшы укучы.

Раздел 3
3 нче бүлек.

Первый вариант
Беренче вариант

Найди правильный ответ.

Дөрес жавапны тап.

6. Алсу белән Алия бер сыйныфта

- А) укыйлар.
- Ә) баралар.
- Б) уйныйлар.

7. Найди соответствия и напиши ответ.

Дөрес жавапларны тап һәм күрсәт.

1) Светофорда ничә төс бар?	А) яшел
2) Сатучы кайда эшли?	Ә) өч
3) Алма нинди төстә?	Б) кибетгә

Ответ/ Жавап

1) _____ 2) _____ 3) _____

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

Напиши реплику по заданной речевой ситуации.

Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаны яз.

8. Пожелай маме доброго утра.

Ответ/ Жавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

6

9.1 Рассмотрите рисунок и опишите его.

Рәсемне кара һәм сөйлә.

Что ты видишь? Какого они цвета? Сколько их?

Син нәрсәләр күрәсең.? Алар нинди төстә? Алар ничә?

9.2. Расскажи о своих игрушках.
Уенчыкларың турында сөйлә.

- 1) Нинди уенчыкларың бар?
- 2) Алар нинди төстә?
- 3) Алар кайдан?

Жаваптар
1нче вариант

Текст.

Салих: Бану, син рәсем ясарга яратасыңмы?

Бану: Әйе, яратам, Салих. Кичә конкурска рәсем ясадым. Нигә сорыйсың?

Салих: Мәктәптә рәсем түгәрәгә эшли. Анда 3нче сыйныф укучыларын чакырлар. Барабызмы?

Бану: Кайчан? Бүген мин биюгә барам.

Салих: Бүген түгел, иртәгә. Дәрестән соң.

Бану: Ярый. Хәзер мин әнидән генә сорыйм. Рәхмәт!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӘБ
4	А
5	БАӘ
6	А
7	ӘБ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.
(5нче бүлек биремнәре)

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рәхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
---	--------	--------	--------	--------	--------

	критерийлары				
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-3 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Знче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык” для
учащихся 3 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 10 **биремне** үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 2 бирем (4 – 5 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 2 бирем (6 – 7 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 2 бирем (8-9 нчы биремнәр) укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлектәге биремнәр укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 10 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 2 задания (задания 4 - 5).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 2 заданий (задания 6-7).

Раздел 4 состоит из 2-х заданий для выявления навыков по письменной речи.

Раздел 5 (задания на говорение) предусматривает проверку навыков устной речи.

Желаем успеха!

Раздел 1

1нче бүлек

Прослушай текст и выполни задания. Отметь верные варианты.

Текстны тыңла һәм биремнәрне үтә. Дөрөс жавапны тап.

1. Кудә пригласает Салих Бану?
Салих Бануны кая чакыра?
А) кунакка
Ә) түгәрәккә
Б) мәктәпкә
2. Чем любит заниматься Бану?
Бану нишләргә ярата?
А) сорарга
Ә) укырга
Б) рәсем ясарга
3. Найди соответствия с текстом.
Дөрөс жөмлөләрне тап.
А) Салих конкурска бара.
Ә) Салих Бануны чакыра.
Б) Бану бии.
В) Бану рәсем ясамый.

Раздел 2

2нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Текстны укы һәм биремнәрне үтә.

Бу – кибет. Анда ашамлыклар саталар. Монда яшелчәләр дә, жиләк-жимеш тә бар. Әнием кибеттән сөт, каймак, күмәч, ипи алды. Ул миңа печенье, шоколад та алды. Әтием балык ярата. Без аңа кызыл балык алдык.

4. Что продают в этом магазине?
Бу кибеттә нәрсә саталар?
А) ашамлыклар
Ә) киёмнәр
Б) уенчыклр

5. Установи соответствия.

Тәңгәлләкләр тап. Кемгә нәрсә алалар?

1) әтигә	А) сөт
2) әнигә	Ә) шоколад
3) кызга	Б) балык

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____

**Раздел 3
3нче бүлек.**

Найди верный вариант.
Дөрес вариантны тап.

6. **Сабан туге күңелле**

- А) бәйрәм.
- Ә) кунак.
- Б) бүләк.

7. Найди верные ответы на вопрос.

**Сорауга дөрес жавапларны тап.
Мәктәптә сиңа нәрсәләр кирәк?**

- А) уенчык
- Ә) көндәлек
- Б) бетергеч
- В) таган

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

8. Напишите по-татарски.

Татарча языгыз.

Будьте внимательны!

Ответ / Жавап _____

9. Напиши реплику с заданной речевой ситуацией.
Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаны яз.

Спросите у друга, куда он пойдет после уроков.

Ответ / Жавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

10. 1 Посмотри и опиши рисунок.
Что ты видишь? Что они делают? Сколько их?
Рәсемне кара һәм тасвирла.
Сез нәрсәләр һәм кемнәрне күрәсез? Алар нишлиләр? Алар ничә?

Первый вариант
Беренче вариант

10 .2 Расскажи о своих интересах.

Син нәрсә белән кызыксынасың. Сөйлә.

- Сиңаэ нәрсэләр ошый?
- Син нишлисең?
- Сине кем өйрәтә?

Жаваплар.
1нче вариант

Текст.

Алмаз: Гөлназ, теге кара чәчле кызның исеме ничек?

Гөлназ: Кара озын чәчле кызмы, Алмаз? Ул – Альбина.

Алмаз: Юк, кара кыска чәчле, яшел күзле кыз турында сорыйм. Ул синең сыйныфта укый.

Гөлназ: Аңладым. Ул – Алия. Бик тырыш һәм акыллы кыз. Ул математика һәм татар телен бик яхшы белә, матур жырлый.

Алмаз: Альбина да жырлаймы? Мин аны концертта күрдәм.

Гөлназ: Ул яхшы бии. Конкурсларда катнаша.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	А
3	ӘБА
4	Ә
5	АБӘ
6	ӘБА
7	Ә
8	ӘБ
9	ӘБА

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/ яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар.	0

	Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	
Һәр реплика өчен максималь балл		2

Телдән сөйләмне бәяләү критерийлары.

(5нче бүлек биремнәре)

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-3 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
K2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 3-4 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

КЗ	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Первый вариант.
Беренче вариант.

4 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 4 класса в начале учебного года**

Первый вариант.
Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 12 биремне үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 3 бирем (7 – 9 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 10-11 нче биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 12 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6). **Раздел 3** (задания по лексике и грамматике) состоит из 3 заданий (задания 7-9).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Первый вариант.
Беренче вариант.

Раздел 1.

1 нче бүлек.

Прослушай текст и выполни задания. Отметь верный вариант.

Текстны тыңла һәм биремнәрне үтә. Дөрес җавапны тап.

1. Алия какая?

Алия нинди?

- А) кара озын чәчле
- Ә) кара кыска чәчле
- Б) аксыл озын чәчле

2. Чем увлекается Алия?

Алия нишли?

- А) матур җырлый
- Ә) яхшы бии
- Б) рәсем ясый

3. Кто что делает? Найди соответствия.

Кем нишли? Дөрес җавапларны тап.

1) Алия	А) сорауларга җавап бирә
2) Альбина	Ә) татар телен яхшы белә
3) Гөлназ	Б) конкурста катнаша

Ответ/ Җавап: 1) _____ 2) ____ 3) _____

Раздел 2.

2нче бүлек.

Прочитай текст и выполни задания.

Укы һәм биремнәрне үтә.

Бүген без дүрт дәрес укыйбыз. Беренче дәрес – математика. Без анда саныбыз, мисаллар чишәбез. Икенче дәрес – рус теле, ә өченче дәрес - татар

Первый вариант.
Беренче вариант.

теле. Без ул дәресләрдә күнегүләр эшлибез, язабыз, сөйлибез. Дүртенче дәрес – рәсем.

4. О чем идет речь?

Сүз нәрсә турында бара ?

- А) мәктәп
- Ә) дәресләр тәртибе
- Б) сыйныфташлар

5. Установи последовательность действий.

Эш тәртибен дәрес күрсәт.

- А) санылар
- Ә) рәсем ясыйлар.
- Б) язалар

Ответ/ Жавап _____

6. Установи соответствия.

Тәңгәлләкләрне тап.

Кайчан нишилләр?

1) Беренче дәрес	А) рәсем ясыйлар
2) Икенче дәрес	Ә) мисал чишәләр
3) Дүртенче дәрес	Б) сөйлиләр

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

Раздел 3. 3 нче бүлек.

Найди верный вариант.

Дәрес вариантны тап.

7. Алсуның башы

- А) сызлый
- Ә) авырта
- Б) авырый

8. Найди верные ответы на вопрос.

Первый вариант.
Беренче вариант.

Сорауга дөрес җавапларны тап.

Дәрестән соң кая барасыз?

- А) түгәрәктән
- Ә) өйгә
- Б) спорт сараена
- В) автобус тукталышыннан

9. Установи соответствия.

Тәңгәлләкләрне тап.

1) Мин	А) җыр өйрәнәләр.
2) Әти	Ә) китап укыйм.
3) Балалар	Б) аш ашый.

Ответ/ Җавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

10. Напиши по-татарски.

Татарча яз.

Приятного аппетита!

Ответ/ Җавап _____

11. Напиши реплики с заданной речевой ситуацией.

Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны яз.

Спроси у друга, где он был вчера и с кем встречался?

Ответ/ Җавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

12.1 Посмотри и опиши рисунок.

13. Что ты видишь? Что они делают? Сколько их?

Рәсемне кара һәм сөйлә. Син нәрсә күрәсең? Алар нишлиләр? Алар ничә?

Первый вариант.
Беренче вариант.

12.2 Расскажи о своих увлечениях.

Мавыгуларың турында сөйлә.

Сиңа нәрсәләр ошый?

Син нәрсә белән шөгылльәнәсең?

Син кайда шөгылльәнәсең?

Жаваплар.
1нче вариант.

Текст.

Нияз: Наилә, син дә китапханәгә килденме?

Наилә: Әйе, Нияз. Миңа Габдулла Тукай шигырьләре кирәк. Ә син нинди китап аласың?

Нияз: Мин космос турында китаплар укырга яратам. Өйдә дә китапларым күп. Яңа журналлар укырга телим.

Наилә: Ә мин шигырь конкурсына барырга телим. Акбай турында шигырь өйрәнәм.

Нияз: Конкурс кайчан була?

Наилә: Конкурс киләсе атнада, мәктәптә була.

Нияз: Уңышлар сиңа, Наилә!

Наилә: Рәхмәт!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӘВ
4	Ә
5	Ә
6	БӘАВ
7	Ә
8	А
9	ӘБ
10	ЙӨГЕРӘЛӘР
11	ӘБА

4нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары

<i>№</i>	<i>Бәяләү критерийлары</i>	<i>Баллар</i>
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
К1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	

K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 3-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 1-2 фраза әйткән яки бер җөмлә дә әйтмәгән.
K2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 3-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 1-2 фраза әйткән яки бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

КЗ	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Первый вариант.
Беренче бүлек.

5 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 5 класса в начале учебного года**

Первый вариант.
Беренче бүлек.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 14 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (7 – 11 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 12-13 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биремнәре укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 14 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 7-11).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Первый вариант.
Беренче бүлек.

Раздел 1. 1нче бүлек.

Прослушайте текст и выполните задания.

Текстны тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. Где находятся ребята?

Балалар кайда?

- А) кибеткә
- Ә) китапханәдә
- Б) өйдә

2. Что берет Нияз?

Нияз нәрсә ала?

- А) шигырьләр китабы
- Ә) космос турында китап
- Б) журналлар

3. Найдите верные ответы на вопрос.

Сорауга дөрөс җавапларны табыгыз.

Наиләгә нәрсә кирәк?

- А) космос турында китап
- Ә) Г.Тукай китабы
- Б) журналлар
- В) шигырьләр китабы
- Г) открытка

Раздел 2 2нче бүлек.

Прочитайте текст и выполните задания.

Текстны укыгыз һәм биремнәрне үтәгез.

Кичә Алмаз белән Әлфиягә әтиләре билетлар бирде. Алар кинога бардылар. Фильм балаларга бик ошады. Ул дуслык һәм ярдәм турында иде. Фильмда балалар өлкәннәргә ярдәм итәләр, сыйныфташлары белән төрле чаралар үткәрәләр. Алмазга аеруча төп герой ошады. Кайткач, балалар әтиләренә рәхмәт әйттеләр.

4. Куда идут дети?

Балалар кая баралар?

- А) китапханәгә
- Ә) кинога
- Б) театрга

5. Найдите пропущенное слово.

Төшеп калган сүзне табыгыз.

Первый вариант.
Беренче бүлек.

Фильм балалар ярдәме _____ була.

- А) өчен
- Ә) турында
- Б) кебек

6. Установите последовательность действий.

Вакийгалар тәртибен билгеләгез.

- А) Төп герой аеруча ошый.
- Ә) Балалар кинога баралар.
- Б) Әти билетлар бирә.
- В) Билет өчен рәхмәт әйттеләр.

Ответ/ Жавап _____

Раздел 3. 3 нче бүлек.

Найдите верный вариант.
Дөрес жавапны табыгыз.

7. Мин ... ашханәдә ашыйм.

- А) кичә
- Ә) бүген
- Б) үткән атнада

8. Найдите продолжение предложения.

Жөмләнең дәвамын табыгыз.

Кышын кар күп яуды, ...

- А) зур кар көртләре булды.
- Ә) болытлы көн булачак.
- Б) салкын жил исмәгән.

9. Найдите верные ответы на вопрос.

Сорауга дөрес жавапларны табыгыз.

Сиңа мәктәптә нәрсәләр кирәк була?

- А) тәлинкә
- Ә) икенче аяк киеме
- Б) көндәлек
- В) мендәр

10. Напишите пропущенное слово в нужной форме.

Төшөп калган сүзне кирәкле формада языгыз.

Балалар физкультура дәрәсендә сикерәләр, (ЙӨГЕР) _____, уйныйлар.

Ответ/ Жавап _____

Первый вариант.
Беренче бүлек.

**11. Установите соответствия.
Тәңгәлләкләрне табыгыз.**

1) Энем икенче	А) йортта яши.
2) Әнием табибә	Ә) сыйныфта укый.
3) Әбием икенче	Б) булып эшли.

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

**Раздел 4.
4 нче бүлек.**

**12. Напиши по-татарски.
Татарча яз.**

Добро пожаловать!

Ответ/ Жавап _____

13. Напишите реплики с заданной речевой ситуацией.

Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Пригласите дядю на футбол, который будет в эту пятницу.

Ответ/ Жавап _____

**Раздел 5.
5 нче бүлек.**

14. 1.Посмотрите и опишите рисунок.

Что Вы видите? Что они делают? Какая погода?

Рәсемне карагыз һәм сөйләгез.

Сез нәрсәләр һәм кемнәрне күрәсез? Алар нишлиләр? Һава торышы нинди?

Первый вариант.
Беренче бүлек.

14.2 Расскажите о зимнем отдыхе.

Кышкы ял турында сөйләгез.

Сез кайда ял итәсез?

Сез нишлисез?

Сез кемнәр белән ял итәсез?

Жаваптар.
1нче вариант.

Текст.

Айрат: Камилә, син иртөгә Алмазларга кунакка барасыңмы?

Камилә: Белмим әле, Айрат. Алмаз мине чакырды, ләкин иртөгә концерт була. Мин анда биим.

Айрат: Син мәктәптөгә концертта катнашасыңмы?

Камилә: Әйе. Бию төркеме белән катнашабыз.

Айрат: Мин дә анда булам. Мин баянда уйныйм.

Камилә: Син дә кунакка бара алмыйсыңмы?

Айрат: Минем барасым килә. Алмаз – минем якын дустым. Әйдә, концерттан соң бергә барабыз.

Камилә: Яхшы. Барырбыз.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	ӘВ
4	Ә
5	Ә
6	ӘАБВ
7	Ә
8	Б
9	ХАТАЛАРНЫ
10	ӘБ
11	БАӘ

8	А
9	ШУАРГА
10	АБ
11	ӘБА

4нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	<i>Язылган текстның эчтәлегә</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки	0

	башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
II	Грамоталылык	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтәлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтәлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтәлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-3 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
K2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Билгеле бер темага монолог сөйләү.

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 5-6 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 1-2 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы бер җөмлә дә әйтмәгән.
К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.

КЗ	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.
----	------------------------------	--	---	--	---

Беренче вариант.

6 нчы сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 6 класса в начале учебного года**

Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 14 биремне үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (7 – 11 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 12-13 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 14 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 7-11).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Беренче вариант.

1нче бүлек.

Текстны тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез. Дөрөс җавапны билгеләгез.

1. Балалар нәрсә турында сөйләшәләр?

- А) мәктәпкә бару
- Ә) кунакка бару
- Б) ял итү

2. Айрат кая барырга тели?

- А) концертка
- Ә) мәктәпкә
- Б) Алмазларга

3. Сорауга дөрөс җавапларны табыгыз.

Камилә нишли?

- А) концертта җырлый
- Ә) нишләргә белми
- Б) Айратны көтә
- В) концертта бии
- Г) баянда уйный

2нче бүлек.

Текстны укыгыз һәм биремнәрне үтәгез.

Камил белән Шамил табигатьтә ял итәргә яраталар. Алар эти-эниләре белән походка еш йөреләр. Үзләренәң уңайлы палаткалары, рюкзаклары да бар. Камилне әтисе учак ягарга өйрәтте. Ул палатка да кора белә. Шамилгә саф һавада балык тоту, аннары уха пешерү бик ошый. Быел алар өч тапкыр походта булдылар инде.

4. Балалар нишләргә яраталар ?

- А) эти-эниләре белән йөрергә
- Ә) табигатьтә булырга
- Б) палатка корырга

5. Төшөп калган сүзне табыгыз.

Малайлар табигатьтә _____ ял итәләр.

- А) сирәк
- Ә) еш
- Б) кайвакыт

Беренче вариант.

6. Вакыйгалар тәртибен билгеләгез.

- А) Малай походка бара.
- Ә) Шамил рюкзак ала.
- Б) Шамил балык тота.
- В) Шамил балык ашы ашый.

Жавап _____

3нче бүлек.

Дөрес жавапны табыгыз.

Тормышта төрле (7) ... була. Шатлыклар (8) ... , югалтулар да , ялгышлар да булырга мөмкин. Ләкин (9) төзәтә белергә кирәк. Шулай булмаса, бу (10) , башкаларга да зыян китерергә мөмкин.

- 7. А) юллар Ә) хәлләр Б) көннәр
- 8. А) дә Ә) та Б) да

9. Сүзне кирәкле формада языгыз: ХАТАЛАР

Жавап _____

10. Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

- А) үзең дә
- Ә) сиңа да
- Б) үзеңә дә
- В) алар да

11. Тәңгәлләкләрне табыгыз.

1) Шатлыкта	А) үзеңне начар хис итәсең.
2) Кайгыда	Ә) төзәтергә кирәк.
3) Ялгышны	Б) хәл яхшы була

Ответ/ Жавап 1) _____ 2) _____ 3) _____.

4 нче бүлек.

12. Татарча языгыз.

Приходите ещё!

Жавап _____

Беренче вариант.

13. Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Сообщите учителю, что вам нужно позвонить родителям.

Жавап _____

5 нче бүлек.

14. 1. Рәсемне карагыз һәм тасвирлагыз. Сез нәрсә күрәсез? Алар нишлиләр? Алар нинди?

14.2 Россиянең зур шәһәрләре турында сөйләгез.

Сез кайсы шәһәрләргә беләсез?

Беренче вариант.

Кайсы шәһәрдә булганыгыз бар?

Россиядә нинди истәлекле урыннар бар?

Жаваплар.

1нче вариант.

Текст.

Сара: Мансур, син иртэн сэгать ничэдә торасың?

Мансур: Сэгать алтыда, Сара! Э син?

Сара: Мин алтыда уянам, ләкин жиденче яртыда гына торам.

Мансур: Син дәреслэргә соңга калмыйсыңмы? Торгач, юынырга, күнегүләр ясарга, киенергә, ашарга да кирәк бит.

Сара: Юк, соңга калмыйм. Без мәктәпкә якын яшибез. Мин өйдән мәктәпкә кадәр 5 минутта барып житәм.

Мансур: Бу бик эйбәт, Сара. Кызганычка каршы, миңа мәктәпкә автобуста ярты сэгать барырга кирәк. Шуна күрә мин жиде сэгать ун минутта өйдән чыгам. Э син, Сара, мәктәпкә жәяү барасыңмы?

Сара: Әйе, элбәттә. Масур, э син мәктәпкә ничәнче автобуста киләсең?

Мансур: Утызынчы яки утыз беренче автобусларда.

Сара: Минем әнием дә утызынчы автобуста эшенә бара.

Мансур: Шулаймыни? Ул кайда эшли?

Сара: Банкта. Габдулла Тукай урамында.

Мансур: Мин ул банкны беләм. Ул безнең өй янында урнашкан.

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	АБГ
4	А
5	Ә
6	ВӘАБ
7	Б
8	А
9	МИҢА
10	АБ
11	АБ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дәрәс формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дәрәс	0

	формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтэлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтэлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтэлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9-8 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3яки кимрәк фраза әйткән, яки бер жөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 5-4 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер җөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

7 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по
предмету “Государственный язык Республики Татарстан - татарский
язык” для учащихся 7 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 14 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 3 бирем (4 – 6 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (7 – 11 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 12-13 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлек биремнәре укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 14 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 3 задания (задания 4 - 6).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 7-11).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 2-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

1 нче бүлек.

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. **Дөрөс җавапны табыгыз.**

Сара сәгать ничәдә йокыдан тора?

- А) алтыда
- Ә) җиденче яртыда
- Б) җидедә

2. **Дөрөс җавапны табыгыз.**

Мансур кайда яши?

- А) мәктәп янында
- Ә) тукталыш янында
- Б) банк янында

3. **Текстка туры килгән җавапларны табыгыз.**

- А) Сара мәктәпкә җәяү бара.
- Ә) Сараның әнисе мәктәптә эшли.
- Б) Мансур мәктәпкә автобуста йөри.
- В) Мансурның әнисе банкта эшли.
- Г) Мансурга утызынчы автобус кирәк.

2нче бүлек.

Текстны укыгыз һәм биремнәрне үтәгез.

Яз җитте. Һавалар җылынды. Кар һәм яңгыр сулары җирне дымга туендырды. Язгы табигать күңелле һәм матур төскә керде. Яз инде биредә. Сабан тургайлары да, сыерчыклар да туган якларына кайтты. Лаләләр, аксыл-зәңгәр миләүшәләр чәчәк ата башлады.

Зәңгәр күктә аксыл болытлар йөзде. Болында сабан тургае сайрады. Елга, күлләрдә көнозын каз, үрдәкләр йөзде.

Туган ил табигате яшәрде.

4. Текст нәрсә турында?

- А) яз
- Ә) көз
- Б) жәй

5. Төшөп калган берәмлекне табыгыз.

Туган якка _____ кайттылар.

- А) чәчәкләр
- Ә) кошлар
- Б) болытлар

6. Вакыйгалар тәртибен билгеләгез.

- А) Чәчәкләр атты.
- Ә) Яңгырлар яуды.
- Б) Сабан тургае тавышы ишетелде.
- В) Яз жигте.

Жавап _____

Знче бүлек.

Дөрес жавапны табыгыз.

Минем Йолдыз исемле песием (7) ... иде. Урамга уйнарга чыккач,(8) ... югалды. Шуннан бирле мин песиемне эзим. Йолдызымнан башка (9) ... бик күңелсез. (10) Кечкенә дустым үзе дә мине юксынадыр Миңа, зинһар,(11) ...!

7. А) юк Ә) әле Б) бар

8. А) ул Ә) мин Б) без

9 . Кирәкле сүзне языгыз.

Жавап _____

10. Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

Беренче вариант

- А) кебек
- Ә) уйлый
- Б) шикелле
- В) торгандыр

11. Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

- А) ярдәм итегез
- Ә) кушылыгыз
- Б) булышыгыз
- В) әйтегез

4 нче бүлек.

12. Татарча языгыз.

Приходите позже.

Жавап _____

13. Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Поздравьте подругу с Новым годом и пожелайте ей больших успехов.

Жавап _____

5 нче бүлек.

14.1 Рәсемне карагыз һәм тасвирлагыз. Сөз кемнәрне күрәсез? Алар нишлиләр? Алар нинди?

14.2 Татарстанның истәлекле урыннары турында сөйләгез.

Сез кайсы урыннарны беләсез?

Кайсы шәһәрдә булганыгыз бар?

Тагын нинди истәлекле урыннар бар?

Жаваптар.
1 нче вариант.

Текст.

Айдар: Хәлләр ничек, Лилия?

Лилия: Яхшы, рәхмәт, Айдар!

Айдар: Сорау бирсәм ярыймы? Синең йорт хайваннарың бармы?

Лилия: Әйе, минем песиём һәм попугаем бар.

Айдар: Синең песиенә ничә яшь?

Лилия: Мыраужан карт инде, аңа 11 яшь. Аның колаклары кечкенә, күзләре яшел, койрыгы озын һәм йомшак. Ул бик ягымлы. Песиём кечкенә туплар, уенчыклар белән уйнарга ярата.

Айдар: Лилия, песиен нәрсә ашарга ярата?

Лилия: Песиём йокыдан торгач, балык, сөт һәм ит ашый.

Айдар: Ә попугай нишләргә ярата?

Лилия: Попугай сөйләшеп утыра, өйдә очып йөри, сикерә-сикерә уйный. Ул алма, кишер һәм ярма ашый.

Айдар: Чыннан да шулаймы? Кызык...

Лилия: Ә син хайваннарны яратасыңмы?

Айдар: Әйе, мин барлык хайваннарны яратам, ләкин минем этем дә, песиём дә юк, шуңа күрә зоопаркка еш йөрәм...

Лилия: Сиңа анда ошадымы, Айдар? Нинди хайваннарны күрдең?

Айдар: Әйе, минемчә, Казан зоопаркы - иң яхшы зоопаркларның берсе. Мин маймыллар, ак аюлар, хәйләкәр төлкеләр, фил, жираф күрдем.

Бирем	Жавап
1	А
2	А Г
3	БАВӘ
4	Б
5	Ә
6	ЯҢГЫР/ ЯҢГЫРЛАР
7	АВ
8	Ә
9	А
10	ЧЫГАРГА
11	АВ
12	АВ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дәрәс	1

	формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгэл үтэлгән. Фактик хаталар юк.	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлөшчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтөлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтөлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрлө нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтөлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлөшчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яисә бер җөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-9 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәҗә түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәҗә түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яисә бер җөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

8 нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 8 класса в начале учебного года**

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 16 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 4 бирем (4 – 7 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (8 – 12 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 13-15 нчы биремнәр укучыларның язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5нче бүлек биремнәре укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тестовое задание состоит из пяти разделов, включающих 16 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает в себя 4 задания (задания 4 - 7).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 8-12).

Раздел 4 (задания по письменной речи) состоит из 3-х заданий, где ученику предлагается написать реплику на речевую ситуацию.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

1нче бүлек

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәgez. Дөрес җавапны билгеләgez.

1. Дөрес җавапны табыгыз.

Попугай нишли?

- А) өйдә сөйләшеп утыра
- Ә) балык ашый
- Б) зоопаркта очып йөри

2. Текстка туры килгән җавапларны табыгыз.

- А) Айдар хайваннарны ярата.
- Ә) Казан зоопаркы Айдарга ошамаган.
- Б) Айдарның песие бар.
- В) Лилия уенчыклар белән уйный.
- Г) Мыраужан – ягымлы песи.

3. Тәңгәлләкләр урнаштырыгыз.

1) Казан зоопаркында	А) ит ашый.
2) Песи йокыдан торгач,	Ә) озын һәм йомшак.
3) Лилиянең песиенә	Б) маймыллар бар.
4) Мыраужанның койрыгы	В) 11 яшь.

Җавап: 1) _____ 2) _____ 3) _____ 4) _____

2нче бүлек.

Менә кыш та үтеп китте. Салкын көннәр, ачы бураннар күптән бетте инде. Кояш ешрак карый. Көннәр жылыта. Яңгырлар ява башлады. Күмәк хужалык эшчәннәре язгы эшләрне башлап җибәрделәр. Алар мул уңыш алу өчен көрәшә.

Ә мәктәп укучылары тырышып укыйлар. Дәресләр беткәч тә, тырышып эшли алар: йорт тирэләрен җыештыралар, сыерчык оялары ясыйлар, яңа җырлар өйрәнәләр.

4. Текст нәрсә турында?

Беренче вариант

- А) мәктәп
- Ә) укытучылар
- Б) яз житү

5. Яз житкәч, табигать ничек үзгәрә?

- А) бураннар котыра
- Ә) кояш катырак жылыта
- Б) яңгырлар яумый

6. Яз көне _____ ява. Төшөп калган сүзне языгыз.

Жавап: _____

7. Дөрөс жавапларны табыгыз.

Язгы кыр эшләре.....

- А) башланган.
- Ә) тәмамланды.
- Б) башланыр.
- В) башланды.

Знче бүлек.

Дөрөс вариантны табыгыз.

Жәяүлеләр бары тик тротуардан (8) йөрергә тиешләр. Куркыныч юклығына ышангач кына, юл (9) чык. Бары тик светофорның яшел уты янганда гына автомобиль юлы аша (10) ярый . Юл аша чыкканда (11) Транспортка кергәндә ашыкма һәм этешмә. Чыгарга алдан эзерлән. Беркайчан да тротуарда һәм автомобиль юллары янында (12) !

8. А) соң Ә) гына Б) белән

9. А) аша Ә) дә Б) кирәк

10.Кирәкле сүзне языгыз.

Жавап _____

11.Туры килгән сүзләрне сайлагыз.

- А) сөйләшмә
- Ә) жырла

Беренче вариант

Б) кит

В) телефонга карама

12. Туры килгән сүзләрне сайлагыз

А) озак торма

Ә) жырла

Б) сөен

В) уйга батма

4 нче бүлек.

13. Татарча языгыз.

Спокойной ночи!

Жавап _____

14. Сөйләм ситуациясенә туры килгән репликаларны языгыз.

Поинтересуйтесь у сестры, что она будет готовить на ужин.

Жавап _____

15. Как скажете о том, что Ваш младший брат поёт в хоре.

Жавап _____

5 нче бүлек.

16.1 Рәсемне карагыз һәм тасвирлагыз. Сөз нәрсә күрәсез? Алар нишлиләр?

Алар нинди?

16.2 Табибка баруыгыз турында сөйлөгөз.

Сезнең кайсы жирегез авыртты?

Сез кайчан табибка бардыгыз?

Сезгә нинди дэва бирделэр?

Беренче вариант.

9 нчы сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 9 класса в начале учебного года**

Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 16 биремне үз эченә алган 5 бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 4 бирем (4 – 7 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (8 – 12 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 3 бирем укучыларның сөйләм ситуацияләренә караган репликалар язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 16 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 4 задания (задания 4 - 7).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 8-12).

Раздел 4 (задания по письму) состоит из 3-х заданий, где нужно написать реплики в соответствии с речевыми ситуациями.

Раздел 5 ((задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

Беренче вариант.

1 нче бүлек.

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. **Дөрес җавапны табыгыз.**

Илнур нәрсә турында сөйли?

А) мәктәптә уку

Ә) экскурсиягә бару

Б) шәһәр белән таныштыру

2. **Текстка туры килгән жөмләне табыгыз.**

А) Илнур мәктәпкә иртә килгән.

Ә) Гөлназ яңа мәктәптә укый.

Б) Укучылар шәһәр үзәгенә баралар.

3. **Сорауга җавапны бер сүз белән языгыз.**

Танылган шәхесләр турында кем сөйләячәк?

Җавап: _____

2 нче бүлек.

Текстны укыгыз. Текстка туры килә яки туры килми торган жөмлэләрне билгеләгез.

Быел безнең сыйныфка яңа укучы килде. Аның исеме – Роза. Ул гаиләсе белән шәһәрбезгә җәен генә күчеп килгән. Розаның әтисе хәрби кеше икән, шуңа күрә алар күп шәһәрләрдә яшәгәннәр. Роза Түбән Новгородта туган. Аннары гаиләсе белән Мәскәүдә, Уфада, Самарада яшәгән. Роза шәһәрне белми әле. Без сыйныфташлар белән аңа шәһәрне, аның истәлекле урыннарын күрсәтергә телибез.

4. **Тугызынчы сыйныфта яңа укучы бар.**

А) Текстка туры килә

Ә) Текстка туры килми

5. **Кызың гаиләсе зур.**

Беренче вариант.

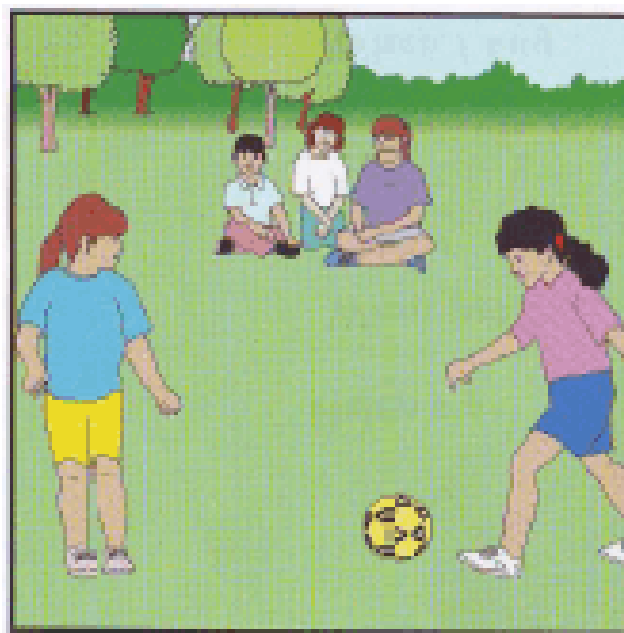
15. Спросите у у старшего брата, который час.

Жавап: _____

5 нче бүлек.

16.1 Рәсемне карагыз һәм аны тасвирлагыз:

- анда кемнәр һәм нәрсәләр сурәтләнгән?
- алар нишлиләр?
- алар нинди?

16.2 Дәүләт символлары турында сөйләгез.

Сез нинди символларны беләсез?

Алар нинди?

Аларны кайда күрәп була?

Жаваплар.
1нче вариант.

Текст.

Илнур: Хәерле иртә, Гөлназ!

Гөлназ: Хәерле иртә, Илнур! Сез сыныфыгыз белән кая барасыз? Ни өчен бүген мәктәпкә формадан килмәдең?

Илнур: Без бүген экскурсиягә барабыз. Казанның истәлекле урыннарын күрәчәкбез.

Гөлназ: Шулаймыни? Кая барасыз?

Илнур: Башта шәһәр үзәге белән танышабыз. Анда Кремльдә йөрербез, Сөембикә манарасын, Муса Жәлил һәйкәлен карарбыз. Бауман урамында йөргә, Кабан күлен күргә дә телибез.

Гөлназ: Сез музейларга да керәчәксезме?

Илнур: Юк, без истәлекле урыннарда гына булачакбыз. Укытучыбыз безгә танылган кешеләр турында үзе сөйләчәк.

Гөлназ: Илнур, сез экскурсиягә жәяү барасызмы?

Илнур: Шәһәр үзәгенә кадәр автобуста барабыз, аннары жәяү йөрербез.

Гөлназ: Бүген көн бик матур. Экскурсиягез күңелле үтсен!

Илнур: Рәхмәт, Гөлназ!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	Б
3	УКЫТУЧЫ
4	А
5	Ә
6	А
7	Ә
8	Б
9	А
10	Ә
11	КАДӘР/ХӘТЛЕ
12	МОҢА

4нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес формалаштырмаган.	0

	Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтэлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтэлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтэлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү биреме

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-10 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер жөмлө дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 8-10 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 6-7 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 4-5 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 3 яки кимрәк фраза әйткән, яки бер жөмлө дө әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Беренче вариант.

10-11нче сыйныф укучылары өчен “Татарстан Республикасының Дәүләт теле буларак татар теле” предметыннан уку елы башында уздырыла торган тест материалларының күрсәтмә варианты

**Демонстрационный вариант
контрольных измерительных материалов для проведения теста по предмету
“Государственный язык Республики Татарстан - татарский язык”
для учащихся 10-11 классов в начале учебного года**

Беренче вариант.

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Тестны башкару өчен, 45 минут вакыт бирелә. Тест 17 **биремне** үз эченә алган **5** бүлектән тора.

1 нче бүлектәге 3 бирем (1 – 3 нче биремнәр) укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

2 нче бүлектәге 4 бирем (4 – 8 нче биремнәр) укучыларның уку күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә.

3 нче бүлектәге 5 бирем (9 – 13 нче биремнәр) укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала.

4 нче бүлектәге 3 бирем укучыларның сөйләм ситуацияләренә караган репликалар язу күнекмәләрен тикшерү өчен бирелә.

5 нче бүлек биреме укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерүне күздә тотта.

Уңышлар телибез!

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение заданий – 45 минут.

Тест состоит из пяти разделов, включающих 17 заданий.

Раздел 1 (задания по аудированию) включает 3 задания на понимание аутентичных текстов (задания 1 - 3).

Раздел 2 (задания по чтению) включает 4 задания (задания 4 - 8).

Раздел 3 (задания по лексике и грамматике) состоит из 5 заданий (задания 9-13).

Раздел 4 (задания по письму) состоит из 3-х заданий, где нужно написать реплики в соответствии с речевыми ситуациями.

Раздел 5 (задания на говорение) проверяет навыки устной речи ученика.

Желаем успеха!

1 нче бүлек

Тыңлагыз һәм биремнәрне үтәгез.

1. **Дөрес җавапны табыгыз.**

Гөлшат ни өчен кәефсез?

- А) Илшатны озак көткән
- Ә) ноутбугы начар эшли
- Б) өстәмә дәресләре бар

2. **Текстка туры килгән жөмлэләрне табыгыз.**

- А) Илшат мәктәпкә соң килгән.
- Ә) Гөлшат яңа компьютер алган.
- Б) Гөлшат белән Айдар проект ясаганнар.
- В) Илшат конкурста катнаша.

3. **Сорауга җавапны бер сүз белән языгыз.**

Бүген кемнең өстәмә дәресләре бар?

Җавап: _____

2 нче бүлек.

Текстны укыгыз. Биремнәрне үтәгез.

Хөрмәтле укучылар! Февраль аенда мәктәптә күренекле татар шагыйре Муса Җәлилнең туган көненә багышланган фәнни-гамәли конференция үткәрелә. Сезне анда катнашырга һәм чыгыш ясарга чакырабыз. Конференциядә катнашу өчен, шагыйрьнең тормышы, ижаты һәм әсәрләре турында тезислар язарга кирәк. Аларны 20 нче гыйнварга кадәр оештыру комитетына җибәрүгезне сорыйбыз. Үткөрү көне һәм вакыты турында өстәмә хәбәр булчак. Көтеп калабыз.

Текстка туры килә яки туры килми торган жөмлэләрне билгеләгез.

4. **Мәктәптә фәнни-гамәли чара үткәрәләр.**

- А) Текстка туры килә
- Ә) Текстка туры килми

5. **Конференциягә шигырь язучылар чакырыла**

Беренче вариант.

А) Текстка туры килә

Ә) Текстка туры килми

6. **Конференция өчен материалларны оештыру комитеты жыя.**

А) Текстка туры килә

Ә) Текстка туры килми

7. **Сорауга дөрес җавапларны билгеләгез.**

Конференция турында кайсы мәгълүматлар билгеле?

А) үткәрү вакыты

Ә) катнашучылар исемлеге

Б) оештыручылар

В) темасы

8. **Сорауга дөрес җавапларны билгеләгез.**

Конференциядә кемнәр катнаша ала?

А) тезис җибәрүчеләр

Ә) һәркем

Б) барлык укучылар

В) 20нә кадәр теләк белдерүчеләр

3 нче бүлек.

Текстны укыгыз, дөрес җавапны табыгыз.

Татарстанның бай (9) музейларда саклана. Республикабызның иң (10) ... музейе – Татарстанның Милли музейе. Ул башкалабызның (11) ... Кремль урамында урнашкан. Музей 1895 нчы елда (12) Андагы (13) ... күпчелеген танылган археолог А.Ф.Лихачёвның шәхси коллекциясе тәшкил итә.

9. А) тарих Ә) тарихы Б) тарихын

10. А) зур Ә) борынгы Б) яңа

11. А) үзәк Ә) үзәгенә Б) үзәгендә

12. **Кирәкле сүзне языгыз.**

Җавап: _____

13. **Экспонат сүзен кирәкле формада языгыз.**

Җавап : _____

Беренче вариант.

4 нче бүлек.

Татарча языгыз.

14. Благодарю Вас!

Жавап: _____

Сөйләм ситуациясенә туры килгән сорауларны языгыз.

15. Спросите у друга (подруги), когда он(она) ходил(а) на концерт.

Жавап: _____

16. Спросите у старшего брата, когда начнется футбольный матч.

Жавап: _____

5 нче бүлек.

17.1 Рәсемнәрне карагыз һәм чагыштырып тасвирлагыз:

- анда кемнәр һәм нәрсәләр сурәтләнгән?
- алар нишлиләр?
- алар нинди?

Беренче вариант.

17.2 Үз мөмкинлекләрегез һәм теләкләрегез турында сөйләгез.

Сез ниләр телисез?

Сезнеңчә, аларны тормышка ашыру өчен, нинди мөмкинлекләр кирәк?

Сез теләкләрегезне ничек тормышка ашырырга уйлайсыз?

Жаваплар 1нче вариант

Текст.

Илшат: Сәлам, Гөлшат! Хәлләр ничек? Ни өчен кәефең юк?

Гөлшат: Исәнме, Илшат! Хәлләр ярыйсы. Илшат мин сине көтә идем. Ноутбугым начар эшли, миңа ярдәм итә аласыңмы?

Илшат: Мөмкин булса, ярдәм итәрмен, әлбәттә. Ноутбукка нәрсә булды соң, Гөлшат?

Гөлшат: Белмим. Бәлки вирус кәргәндер. Ул кайбер документларны ачмый, кайвакыт документларны сакламый.

Илшат: Син аны ремонтка алып бармадыңмы? Башка белгечләр карамадыңмы?

Гөлшат: Юк. Кичә без Айдар белән проект эше эшләдек. Шул вакытта ноутбук сүнде. Сәбәбен белмәдек. Аннары кабынды, ләкин документ сакланмаган иде. Айдар сиңа мөрәжәгать итәргә кушты.

Илшат: Аңладым. Ярый, мин карармын. Ноутбугың үзең беләнме, Гөлшат?

Гөлшат: Юк шул, Илшат. Мәктәпкә алып килмәдем. Ә син кичен безгә килә алмасыңмы?

Илшат: Бүген информатикадан конкурска барам. Кичен сәгать биштән соң гына килә алам. Син өйдә буласыңмы?

Гөлшат: Бик әйбәт! Әйе, өйдә булам. Минем өстәмә дәресләр сәгать дүрттә бетә.

Илшат: Ярый, кичкә кадәр, Гөлшат!

Гөлшат: Очрашканга кадәр!

Бирем	Жавап
1	Ә
2	БВ
3	ГӨЛШАТНЫҢ
4	А
5	Ә
6	А
7	БВ
8	АВ
9	Ә
10	А
11	Б
12	АЧЫЛГАН
13	ЭКСПОНАТЛАРНЫҢ

4 нче бүлек биремнәрен тикшерү критерийлары.

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
I	Язылган текстның эчтәлегә	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган. Коммуникатив бурыч төгәл үтәлгән. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес	0

	формалаштырмаган. Яки Сөйләм ситуациясенә караган реплика өлешчә генә формалаштырылган Яки Фактик хаталар бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтэлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтэлешенә караган хаталар (грамматик, орфографик, пунктуацион) юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтэлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар. Яки башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язылган.	0
Һәр реплика өчен максималь балл		2

5 нче бүлек биремнәрен бәяләү критерийлары.

Рәсем буенча текст төзү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 11-12 фраза әйткән.	Бирем үтэлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дөрес түгел. Укучы 9-10 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтэлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дөрес түгел. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 6 жөмлэдән кимрәк әйткән яки бер жөмлө дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.

Билгеле бер темага монолог сөйләү

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
К1	Коммуникатив бурычны үтәү	Бирем тулысынча үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 3 сорауга җавап бар. Укучы 11-12 фраза әйткән.	Бирем үтәлгән: коммуникатив максатка ирешелгән, 1 сорауга җавап юк яки дәрәс түгел. Укучы 9-10 фраза әйткән.	Бирем өлешчә үтәлгән: 1 генә сорауга җавап бар. ЯКИ 1 бирем, гомумән, үтәлмәгән, 2 сорауга җавап дәрәс түгел. Укучы 7-8 фраза әйткән.	Бирем үтәлмәгән: бер сорауга да җавап юк, укучы 6 жөмләдән кимрәк әйткән яки бер жөмлә дә әйтмәгән.

К2	Сөйләмне оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм төгәлләнгән текст буларак формалаштырылган.	Текст, гомумән, логик эзлеклелектә төзелгән. Логик эзлеклелекне бозган 1-2 төгәлсезлек бар.	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; яки текст төзү кагыйдәләре бозылган.
К3	Сөйләмне тел ягыннан оештыру		Текстны оештыруда кулланылган лексик берәмлеклә, грамматик формалар һәм фонетик яңгыраш татар сөйләменә туры килә. 4 тупас булмаган лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек рөхсәт ителә.	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар. 5 лексик-грамматик, фонетик төгәлсезлек бар.	Текстны аңлау кыенлашкан. Эчтәлекне аңлауга зыян китерә торган 6 яки күбрәк хата бар.